

POSTANOWIENIE

Dnia 18 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

Protokolant Kinga Sternik

po rozpoznaniu w dniu 18 lutego 2025 r. na posiedzeniu bez udziału stron

wniosku obrońcy skazanego M. C.

o przywrócenie terminu do wniesienia wniosku o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 1 października 2024 r., II AKz 1007/24, utrzymującym w mocy postanowienie Sądu Okręgowego w Rybniku z dnia 6 sierpnia 2024 r., VI Ko 81/24, na podstawie art. 126 § 1 k.p.k. *a contrario*

p o s t a n o w i ł

nie uwzględnić wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o wznowienie postępowania na podstawie art. 540b § 1 k.p.k.

UZASADNIENIE

W dniu 21 maja 2024 r. do Sądu Okręgowego w Rybniku wpłynął wniosek obrońcy skazanego M. C. o wznowienie na podstawie art. 540 § 1 pkt 2 lit. b k.p.k. postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Żorach z dnia 22 listopada 2016 r., w sprawie o sygn. akt II K 477/15.

Sąd Okręgowy w Rybniku postanowieniem z dnia 6 sierpnia 2024 r., sygn. akt VI Ko 81/24, na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. oddalił ten wniosek, stwierdzając brak podstaw do wznowienia postępowania (k. 5799).

Zażalenie na to postanowienie wniósł obrońca skazanego, zarzucając orzeczeniu obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia, a to:

1/ art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. poprzez bezzasadne przyjęcie, że nie mogą być podstawą wznowienia fakty wynikające ze zgromadzonego w toku postępowania przygotowawczego materiału dowodowego, podczas gdy nowe fakty mogą wynikać z nowych dowodów, ale i z dowodów dotychczas przeprowadzonych;

2/ art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. poprzez bezzasadne przyjęcie, że proponowany dowód ma mieć cechy dowodu nowego, tj. nieznanego wcześniej stronie i sądom orzekającym w sprawie, podczas gdy z aktualnego brzmienia przepisu art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. nie wynika powyższe, w związku ze zmianą treści tego przepisu przez ustawę z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2013 r., poz. 1247);

3/ art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 92 k.p.k. poprzez nierozpoznanie całokształtu okoliczności sprawy, pominięcie licznych faktów i dowodów, na które wskazywał obrońca w treści wniosku o wznowienie postępowania, jak również przyjęcie, że Sąd Rejonowy w Żorach zastosował art. 57 k.k., podczas gdy nie wynika to z treści wyroku, a badanie tej kwestii powinno być przedmiotem postępowania po wznowieniu postępowania.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i wznowienie w/w postępowania, ewentualnie uchylenie postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Rybniku.

Sąd Apelacyjny w Katowicach postanowieniem z dnia 1 października 2024 r., sygn. akt II AKz 1007/24, utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie.

W dniu 6 listopada 2024 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego - 15 listopada 2024 r.) obrońca skazanego wystąpił o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 1 października 2024 r., sygn. akt II AKz 1007/24, utrzymującym w mocy postanowienie Sądu Okręgowego w Rybniku z dnia 6 sierpnia 2024 r., sygn. akt VI Ko 81/24 (doręczone obrońcy w dniu 3 października 2024 r.). Jednocześnie wraz z tym pismem procesowym złożył wniosek o

wznowienie na podstawie art. 540b § 1 k.p.k. w/w postępowania przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach, wnosząc w konkluzji o uchylenie postanowienia z dnia 1 października 2024 r. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obrońcy skazanego nie zasługiwał na uwzględnienie.

Jak wynika z treści wniosku z dnia 6 listopada 2024 r. o przywrócenie terminu, obrońca podnosi, że został zawiadomiony o pierwszym terminie posiedzenia w przedmiocie zażalenia na postanowienie Sądu Okręgowego w Rybniku, które miało nastąpić w dnia 24 września 2024 r. o godzinie 11.40. Obrońca stawiał się w budynku Sądu, jednakże sprawa nie odbyła się, a na wokandzie umieszczono adnotację o jej „zniesieniu”, zaś od pracownika Sądu uzyskał informację, że akta sprawy wpłynęły do Sądu z opóźnieniem i w związku z tym zniesiono termin, a nowy termin nie został jeszcze wyznaczony. Tymczasem o następnym terminie posiedzenia, które odbyło się w dniu 1 października 2024 r., obrońca skazanego, jak również sam skazany, nie zostali zawiadomieni. Obrońca odebrał postanowienie tego Sądu w dniu 3 października 2024 r. We wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o wznowienie w/w postępowania, uzasadniając jego niezachowanie, obrońca wskazał, że do uchybienia tego doszło na skutek jego pomyłki. Mianowicie, wpisując w kalendarzu termin, do którego winien być wysłany przedmiotowy wniosek, omyłkowo wpisał błędną datę, tj. dzień 7 listopada 2024 r., zamiast prawidłowo - 31 października 2024 r. Wskazał również, że jest to omyłka leżąca po stronie obrońcy, która nie powinna nieść ze sobą negatywnych konsekwencji procesowych dla skazanego, którego wolą było złożenie przedmiotowego wniosku o wznowienie postępowania.

W pierwszej kolejności Sąd Najwyższy zwraca uwagę, że w niniejszym postępowaniu nie jest przedmiotem rozpoznania zasadność wniosku o wznowienie postępowania na zasadzie art. 540b § 1 k.p.k., lecz jedynie kwestia ewentualnego przywrócenia terminu do złożenia wniosku o jego wznowienie na tej podstawie. Dlatego wykładnia art. 540b § 1 k.p.k. i dopuszczalność zastosowania go w niniejszej sprawie musiała pozostać poza granicami rozpoznania Sądu

Najwyższego. Należy więc przypomnieć, że zgodnie z art. 540b § 1 k.p.k., wniosek o wznowienie postępowania powinien być złożony w terminie zawitym miesiąca od dnia, w którym oskarżony dowiedział się o zapadłym wobec niego orzeczeniu. Termin na złożenie przedmiotowego wniosku w sprawie upływał zatem w dniu 3 listopada 2024 r. Z kolei jak stanowi art. 126 § 1 k.p.k., jeżeli niedotrzymanie terminu zawitego nastąpiło z przyczyn od strony niezależnych, strona w zawitym terminie 7 dni od daty ustania przeszkody może zgłosić wniosek o przywrócenie terminu, dopełniając jednocześnie czynności, która miała być w terminie wykonana.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że niedotrzymanie terminu zawitego z winy obrońcy stanowi okoliczność niezależną, o której mowa w art. 126 § 1 k.p.k. (*por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2012 r., III KK 87/12, LEX nr 1212370; postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 24 lutego 2011 r., III KZ 4/11, LEX nr 736770; z dnia 10 stycznia 2000 r., IV KKN 32/99, LEX nr 39913*). Trzeba jednak w tym kontekście zaznaczyć, że dla przywrócenia terminu zawitego na dokonanie określonej czynności procesowej niezbędne jest wykazanie winy obrońcy skazanego, której nie można wywodzić z samego tylko faktu, iż nie dokonał on określonej czynności. Nie można bowiem przyjmować, iż każde niewniesienie przez obrońcę określonego pisma procesowego (w tym przypadku wniosku o wznowienie wskazanego postępowania), jest przez niego zawinione w rozumieniu art. 126 § 1 k.p. Takie stanowisko prowadziłoby do rezultatów absurdalnych, w których strona postępowania mogłaby w zasadzie w dowolnym momencie zmienić zdanie co do woli wzruszenia orzeczenia, składając wniosek o przywrócenie terminu z powołaniem się na zaniechanie obrońcy (*por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 3 września 2024 r., I KZ 29/24, LEX nr 3752293; z dnia 18 grudnia 2024 r., I KK 219/24, LEX nr 38113789; z dnia 21 czerwca 2023 r., I KZ 15/23, LEX nr 3571901*). Zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą Sądu Najwyższego wskazać należy, że przyczyny niezależne od strony, to takie, których strona nie mogła usunąć i dokonać wymaganej przez prawo czynności we właściwym czasie.

Należy więc wykazać, że uchybienie terminu nastąpiło z przyczyn, których strona nie mogła usunąć, aby dokonać wymaganej przez prawo czynności we właściwym czasie (*por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 19 stycznia*

2022 r., V KO 81/21, LEX nr 3290616; z dnia 28 października 2019 r., V KZ 59/19, LEX nr 3216885; z dnia 23 marca 1997 r., II KZ 29/97, Prok. i Pr. 1997, Nr 6, poz. 9).

W przedmiotowej sprawie obrońca nie wskazał na okoliczność od niego niezależną, która sporządzenie wniosku uniemożliwiła. Nie można było uznać, że błędne zaplanowanie przez obrońcę w kalendarzu prac nad wnioskiem było przyczyną niezależną od tego obrońcy.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Najwyższy postanowił, jak na wstępie.

[J.J.]

r.g.